

DERLEME

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ UZAKTAN EĞİTİMİNDE KULLANILABİLİR BİR TEKNOLOJİ OLARAK: ELEKTRONİK POSTA

Dr. H. İbrahim DURAK*

1990'larda **Elektronik Posta** (E-Mail), odyokonferans, videokonferans ve dökümankonferans gibi uzaktan eğitim teknolojileri pekçok elektronik iletişim sisteminde kullanılır hale geldi. Eğitimciler, bu yeniliklerin sınıflarda yapılan eğitimden uzaktan eğitime geçişin müjdecisi olduğunu işaret etmektedir (Lytle, SJ., Lytle, BV., Youmans, K, 1995; Kailani, TZ., 1993). 1990'ların başlarında da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu "İnsan Kaynakları Gelişimi"nde **Uzaktan Eğitim**'in önemini vurguladı. Bununla birlikte eğitimciler, eğitim yaklaşımlarını ve kullanılabilecek eğitim teknolojilerini, mevcut iletişim kanalları, verilecek eğitimin içeriği, hedefleri, aynı zamanda eğitim alacak grubun ilgi düzeyi, iş deneyimi, akademik durumu, bilgisayar bilgisi gibi özelliklerinin yanısıra; alıcı grubun uzaktan eğitim deneyimleri ışığında değerlendirilmesinin gerekli olduğunu vurgulamaktadırlar (Lytle, SJ., Lytle, BV., Youmans, K. 1995; Kailani, TZ., 1993; Sherwood, Armstrong, 1994).

Elektronik posta yoluyla uzaktan eğitim yüz yüze eğitim yöntemlerinden çok daha ucuz, sağlık çalışanlarının işyerlerinde ya da evlerinde eğitim alabilecekleri, zaman ve coğrafi sınırlılıklar koymayan, kendi aralarında iletişim kurmalarına da olanak sağlayan bir yöntemdir (Filipczak, B, 1989).

Eğitimde kullanılan teknolojileri; uygunluk, maliyet ve kalite olmak üzere üç faktörün ışığında değerlendirebiliriz.

Bu makalenin kaynaklarına Internet aracılığı ile ulaşılmıştır.

* Doktora Öğrencisi, Ege Üniv. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Doktora Programı

Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim'e bu perspektiften bakıldığında;

1. UYGUNLUK

Elektronik posta ile uzaktan eğitim, eğitimciler ile alıcı grup arasında donanım ve yazılım bağlantısı varsa olanaklıdır. Eğitimci sadece bir öğrencisiyle diğerlerinden bağımsız olarak iletişim kurabileceği gibi tümüyle aynı anda da bu olanağa sahiptir. Alıcı grup klasik sınıf eğitiminin aksine katılım, ödev hazırlama, araştırma gibi eğitim etkinliklerine ayıracak yeterli zamana sahip olabilmektedir. Yöntem ayrıca eğitilen grup üyelerine sınıf eğitiminde asla sahip olunamayacak bir hakkaniyetle ve ilgi düzeyine göre katılım olanağı tanıır (Sherwood, Armstrong, 1994). Alıcı grup kendi arasında elektronik çalışma ve tartışma grupları oluşturabilir. Ek olarak yöntem eğitime coğrafi olarak birbirinden çok uzak ve biraraya gelmesi çok zor olan öğrencilerin eğer gerekliyse bir sınıf düzeni içerisinde toplama olanağı da sağlamaktadır.

"Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim" en çok ihtiyaç duyulan gelişmekte olan ülkelerde kullanışsız bir yöntemdir. Bunun temel gerekçesi sözkonusu bölgelerde sağlık kuruluşları arasında yeterli ve geçerli bir bilgisayar ağının olmayışdır.

2. MALİYET

Eğitimde maliyet önemli bir faktördür. "Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim", ulaşım, konaklama, eğitim araç ve gereci giderlerini ortadan kaldırır. Fakat lojistik (donanım, yazılım, hatlar) pahalı ve çözülmesi güç bir sorundur.

Bununla birlikte, "Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim" bir defaya mahsus değildir. Elektronik ağa ulaşabilen herkesin, aynı anda, farklı elektronik kaynaklardan eğitim alabilecekleri bir şekilde kurumsallaştıracak bir yapı planlanıp, lojistik maliyet ve uzun dönemdeki maliyet hesapları, karşılaştırılırsa; maliyetin ne kadar düşük olduğu görülebilecektir (Lytle, S.J., Lytle, B.V., Youmans, K, 1995). Bir diğer anlatımla Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim'de ana maliyet başlangıçtaki lojistik için harcanan sabit paradır. İdame maliyet ise oldukça düşüktür.

3. KALİTE

Günden güne hızla değişen teknoloji, Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim'in şu an ki kalitesini yükseltecektir. Mevcut araştırmalar "Uzaktan Eğitim" ve "Sınıf Düzeninde Eğitim" arasında anlamlı farklılıklar olmadığını ortaya koymaktadır (Ostby, 1995). "Elektronik Posta Kursları" öğrenciye farklı perspektiflerden konuya yaklaşım olanağı sağladığı gibi uluslararası etkileşimleri, kültürel, bilimsel aktarımlar ve dayanışmayı, ortak bir dilin gelişimini güçlendirici bir etkiye de sahiptir.

Yukarıda kısaca "Elektronik Posta ile Uzaktan Eğitim" konusuna değinmeye çalıştım. Uzaktan Eğitim Yöntemi'nin Elektronik Posta Teknolojisi ile kullanımı her ne kadar ülkemiz için kısa dönemde olası görünmese de, uygun bir planlama ve örgütlenme ve yardımlaşmayla bunun hayata geçirilebilir olduğu kanısındayım. Bu işin adresinin de ülkemizde tüm alanlarda ve kendi alanında ilk defa eğitimin sürekli olması gerekliliğini ortaya atan ve giderek artan bir emekle kurumsallaştıran **Türk Tabipleri**

Birliği (TTB) olduğunu düşünmekteyim.

KAYNAKLAR

Filipczak, Bob., (1995); Ed. "Putting the Learning into Distance Learning", Training Magazine, 1995 October 111-118.

Kailani, Taiseer, Z., PhD., (1993); "Window on Distance Learning Institutions", Pakistan Journal of Distance Education, 1993; X: (1, 2).

Lytle, Stephen J., Ms, MPH, Lytle, Barbara V., MS, Youmans, Karen, g. MPA, RRAQ, (1995). "Learning at a Distance: People, Technology and Learning Experiments", Journal of AHIMA, July-August-1995.

Ostbye Truls, MD, MPH., (1989); "An 'Electronic' Extramural Course in Epidemiology and Medical Statistics", International Journal of Epidemiology, 18:275.

Ostbye, Truls, MD, MPH., (1995); "The Electronic Medical-Student Exchange: A low-Cost alternative to Overseas Electives", Canada Medical Association; 1995 November, 1: 153(9): 1327.

Sherwood, PhD, RN; Myrna L. Armstrong, EdD, RN, FAAN; and Mary Lou Bond, PhD. RN. (1994); Distance "Education Programs: Defining Issues of Assesment, Accessibility, and Accomadition", The Journal of Continuing Education in Nursing, 1994 November-December.